EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 20.9.2022
COM(2022) 479 final

2022/0294 (NLE)
SENSITIVE[*]

Návrh

PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ RADY,

kterým se mění prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2020/1350, kterým se Litevské republice poskytuje dočasná podpora podle nařízení (EU) 2020/672 na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19

[*] Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions https://europa.eu/!db43PX

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Nařízení Rady (EU) 2020/672 (dále jen „nařízení SURE“) stanoví právní rámec pro poskytování finanční pomoci Unie členským státům, jejichž ekonomika je z důvodu rozšíření onemocnění COVID-19 vážně ohrožena nebo jejíž vážné ohrožení z téhož důvodu hrozí. Podpora v rámci nástroje SURE slouží především k financování režimů zkrácené pracovní doby nebo podobných opatření, jejichž cílem je ochránit zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné, a tím snížit výskyt nezaměstnanosti a ztrátu příjmů, jakož i doplňkově k financování některých opatření souvisejících se zdravím, a to zejména na pracovišti.

Dne 7. srpna 2020 Litva požádala Unii o finanční pomoc, a dne 25. září 2020 svým prováděcím rozhodnutím (EU) 2020/1350 poskytla Rada Litvě finanční pomoc, která by doplnila její vnitrostátní úsilí při řešení dopadu rozšíření onemocnění COVID-19 a reagovala na socioekonomické důsledky tohoto onemocnění pro pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné.

Dne 11. března 2021 Litva opět požádala o finanční pomoc Unie podle nařízení SURE. V návaznosti na tuto žádost bylo prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2020/1350 změněno prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2021/678 ze dne 23. dubna 2021.

Dne 8. srpna 2022 Litva požádala o finanční pomoc Unie podle nařízení SURE potřetí.

V souladu s čl. 6 odst. 2 nařízení SURE Komise konzultovala litevské orgány, aby ověřila náhlý a prudký nárůst skutečných a plánovaných výdajů, které přímo souvisí s opatřeními na litevském trhu práce, jež byla přijata v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19. To se týká zejména stávajících opatření uvedených v prováděcím rozhodnutí Rady (EU) 2020/1350:

a) program výplaty dotací pro zaměstnance na pokrytí předpokládané mzdy pro každého zaměstnaného člověka, který dočasně nevykonával pracovní činnost, jako podporu během karantény a nouzového stavu. Před 1. lednem 2021 si zaměstnavatel mohl vybrat mezi dotacemi, které pokryjí 70 % mzdy, a to do výše maximálně 1,5násobku minimální mzdy, nebo 90 % mzdy (100 % v případě zaměstnanců ve věku 60 let a více), a to až do výše minimální mzdy. Od 1. ledna 2021 může zaměstnavatel obdržet dotace na pokrytí 100 % platu až do výše 1,5násobku minimální mzdy. Zaměstnavatelé, kteří se tohoto programu zúčastnili, si musejí ponechat alespoň 50 % svých zaměstnanců po dobu alespoň tří měsíců poté, co skončí výplata dotace.

b) režim vyplácení dotací na zaměstnance vracející se do práce poté, co dočasně nevykonávali pracovní činnost, a to až po dobu šesti měsíců po jejich návratu do práce. Před 1. červencem 2021 podléhaly dotace omezení ve výši minimální mzdy nebo dvojnásobku minimální mzdy v závislosti na hospodářské činnosti vykonávané zaměstnavatelem. Výše dotací vyplacených v prvním a druhém měsíci po návratu do práce by mohla činit až 100 % zaměstnancovy mzdy, ve třetím a čtvrtém měsíci 50 % a v pátém a šestém měsíci 30 %. Od 1. července 2021 byly dotace vypláceny na zaměstnance vracející se do práce poté, co dočasně nevykonávali pracovní činnost, a to po dobu až dvou měsíců po jejich návratu do práce. Dotace v prvním měsíci sestává ze 100 % platu zaměstnance, avšak nejvýše 0,9násobku minimální mzdy, ve druhém měsíci 100 % platu zaměstnance, avšak nejvýše 0,6násobku

minimální mzdy. Tyto dotace lze považovat za opatření podobné režimům zkrácené pracovní doby podle nařízení (EU) 2020/672, neboť jejich cílem bylo poskytnout podporu příjmu zaměstnanců a pomoci zachovat stávající pracovní poměry.

Litva poskytla Komisi veškeré příslušné informace.

S přihlédnutím k dostupným důkazům Komise navrhuje Radě, aby přijala prováděcí rozhodnutí o poskytnutí finanční pomoci Litvě podle nařízení SURE na podporu výše uvedených opatření.

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Tento návrh je plně v souladu s nařízením Rady (EU) 2020/672, na jehož základě se předkládá.

Tento návrh doplňuje další nástroj práva Unie, jehož účelem je poskytovat podporu členským státům v případě mimořádných událostí, a sice nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 ze dne 11. listopadu 2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské unie (EUSF) (dále jen „nařízení (ES) č. 2012/2002“). Dne 30. března 2020 bylo přijato nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/461, které uvedený nástroj mění za účelem rozšíření jeho oblasti působnosti tak, aby zahrnovala i případy závažného ohrožení veřejného zdraví, a za účelem vymezení konkrétních opatření způsobilých pro financování.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Návrh je součástí řady opatření vypracovaných v reakci na současnou pandemii COVID-19, jako je například investiční iniciativa pro reakci na koronavirus, a doplňuje další nástroje, které podporují zaměstnanost, jako je Evropský sociální fond a Evropský fond pro strategické investice (EFSI) nebo Program InvestEU. Vzhledem k tomu, že tento návrh využívá k podpoře členských států v tomto konkrétním případě spojeném s rozšířením onemocnění COVID-19 výpůjčky a úvěry, představuje druhou obrannou linii k financování režimů zkrácené pracovní doby a podobných opatření, která pomáhají chránit pracovní místa, a tím zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné proti riziku ztráty zaměstnání.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právní základ**

Právním základem tohoto nástroje je nařízení Rady (EU) 2020/672.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Tento návrh vychází z žádosti členského státu a projevuje evropskou solidaritu poskytnutím finanční pomoci Unie v podobě dočasných půjček členskému státu, který je zasažen rozšířením onemocnění COVID-19. Uvedená finanční pomoc představuje druhou obrannou linii, která dočasně podpoří zvýšené veřejné výdaje vládních institucí na režimy zkrácené pracovní doby a podobná opatření, s jejichž pomocí budou moci chránit pracovní místa, a tím zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné proti riziku ztráty zaměstnání a ztráty příjmu.

Tato podpora pomůže postiženým obyvatelům a přispěje ke zmírnění přímého sociálního a hospodářského dopadu, který tato krize související s pandemií COVID-19 způsobila.

- **Proporcionalita**

Návrh je v souladu se zásadou proporcionality. Nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cílů daného nástroje.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX-POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Vzhledem k tomu, že je naléhavě nutné připravit návrh tak, aby jej mohla Rada přijmout včas, nebylo možné provést konzultaci se zúčastněnými stranami.

- **Posouzení dopadů**

Vzhledem k naléhavé povaze návrhu nebylo posouzení dopadů provedeno.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Komise by měla být schopna sjednávat na finančních trzích výpůjčky a ty následně dále poskytnout členskému státu, který požádá o finanční pomoc v rámci nástroje SURE.

Kromě poskytnutí záruk členskými státy jsou do daného rámce zabudovány další ochranné prvky zajišťující finanční spolehlivost systému:

- důkladný a konzervativní přístup k finančnímu řízení,
- struktura úvěrového portfolia, která omezuje riziko koncentrace, roční expozici a nadměrnou expozici vůči jednotlivým členským státům a zároveň zajišťuje, aby bylo možné poskytnout nejpotřebnějším členským státům dostatečné prostředky, a
- možnosti refinancování dluhu.

2022/0294 (NLE)

Návrh

PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ RADY,

kterým se mění prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2020/1350, kterým se Litevské republice poskytuje dočasná podpora podle nařízení (EU) 2020/672 na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Rady (EU) 2020/672 ze dne 19. května 2020 o zřízení evropského nástroje pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE) v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19[1], a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Na žádost Litvy ze dne 7. srpna 2020 poskytla Rada prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2020/1350[2] Litvě finanční pomoc ve formě půjčky v maximální výši 602 310 000 EUR s maximální průměrnou splatností 15 let a obdobím dostupnosti 18 měsíců s cílem doplnit vnitrostátní úsilí Litvy při řešení dopadu rozšíření onemocnění COVID-19 a reagovat na socioekonomické důsledky tohoto onemocnění pro pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné.

(2) Půjčka měla být Litvou použita k financování režimů zkrácené pracovní doby a podobných opatření podle článku 3 prováděcího rozhodnutí (EU) 2020/1350.

(3) Na žádost Litvy ze dne 11. března 2021 poskytla Rada prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2021/678[3], kterým se mění prováděcí rozhodnutí (EU) 2020/1350, Litvě další finanční pomoc ve výši 354 950 000 EUR zvýšením maximální výše půjčky na 957 260 000 EUR s maximální průměrnou splatností 15 let a s dobou dostupnosti 18 měsíců s cílem doplnit vnitrostátní úsilí Litvy při řešení dopadu rozšíření onemocnění COVID-19 a reagovat na socioekonomické důsledky tohoto onemocnění pro pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné.

(4) Dodatečná půjčka měla být Litvou použita k financování režimů zkrácené pracovní doby a podobných opatření podle článku 3 prováděcího rozhodnutí (EU) 2021/678, kterým se mění (EU) 2020/1350.

---

[1] Úř. věst. L 159, 20.5.2020, s. 1.

[2] Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2020/1350 ze dne 25. září 2020, kterým se Litevské republice poskytuje dočasná podpora podle nařízení (EU) 2020/672 na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 (Úř. věst. L 314, 29.9.2020, s. 35).

[3] Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2021/678 ze dne 23. dubna 2021, kterým se mění prováděcí rozhodnutí (EU) 2020/1350, kterým se Litevské republice poskytuje dočasná podpora podle nařízení (EU) 2020/672 na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 (Úř. věst. L 144, 27.4.2021, s. 12).

(5) Rozšíření onemocnění COVID-19 v Litvě imobilizovalo značnou část pracovní síly. To vedlo k náhlému a prudkému nárůstu veřejných výdajů v Litvě, pokud jde o opatření uvedená v čl. 3 písm. a) a b) prováděcího rozhodnutí (EU) 2020/1350.

(6) Rozšíření onemocnění COVID-19 a mimořádná opatření, která Litva provedla v letech 2020, 2021 a 2022 s cílem omezit výskyt onemocnění a jeho socioekonomické a zdravotní důsledky, měla a stále mají dramatický dopad na veřejné finance. Litva vykazovala v roce 2020 schodek veřejných financí ve výši 7,3 % a veřejný dluh ve výši 46,6 % hrubého domácího produktu (HDP), přičemž na konci roku 2021 se tyto hodnoty snížily na 1,0 % a 44,3 %. Podle prognózy Komise z jara 2022 má Litva ke konci roku 2022 vykazovat schodek veřejných financí ve výši 4,6 % a veřejný dluh ve výši 42,7 % hrubého domácího produktu (HDP). Podle předběžné prognózy Komise z léta 2022 se předpokládá, že se HDP Litvy v roce 2022 zvýší o 1,9 %.

(7) Dne 8. srpna 2022 Litva požádala Unii o další finanční pomoc ve výši 141 800 000 EUR, která by dále doplňovala její vnitrostátní úsilí vyvinuté v letech 2020, 2021 a 2022, pokud jde o řešení dopadu rozšíření onemocnění COVID-19 a reakci na socioekonomické důsledky tohoto onemocnění pro pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné. Litva zejména dále prodloužila nebo pozměnila režimy zkrácené pracovní doby a podobná opatření uvedená v 8. až 9. bodě odůvodnění.

(8) V „zákoně o zaměstnanosti č. XII-2470“ ze dne 21. června 2016, ve znění „zákona č. XIII-2822“ ze dne 17. března 2020, „zákona č. XIII-2846“ ze dne 7. dubna 2020, „zákona č. XIII-3005“ ze dne 4. června 2020, „zákona č. XIV-131“ ze dne 23. prosince 2020, „zákona č. XIV-351“ ze dne 27. května 2021 a „zákona č. XIV-911“ ze dne 20. ledna 2022[4], jak je uveden v čl. 3 písm. a) prováděcího rozhodnutí (EU) 2020/1350, zavedla Litva režim pro vyplácení dotací zaměstnavatelům na pokrytí odhadované mzdy pro každou zaměstnanou osobu, která dočasně nevykonává pracovní činnost, jako podporu během karantény a nouzového stavu. Před 1. lednem 2021 si zaměstnavatel mohl vybrat mezi dotacemi, které pokryjí 70 % mzdy, a to do výše maximálně 1,5násobku minimální mzdy, nebo 90 % mzdy (100 % v případě zaměstnanců ve věku 60 let a více), a to až do výše minimální mzdy. Od 1. ledna 2021 může zaměstnavatel obdržet dotace na pokrytí 100 % platu až do výše 1,5násobku minimální mzdy. Zaměstnavatelé, kteří se tohoto programu zúčastnili, si musejí ponechat alespoň 50 % svých zaměstnanců po dobu alespoň tří měsíců poté, co skončí výplata dotace.

(9) Podle „zákona o zaměstnanosti č. XII-2470“ ze dne 21. června 2016, ve znění „zákona č. XIII-3005“ ze dne 4. června 2020 a „zákona č. XIV-351“ ze dne 27. května 2021[5], jak je uveden v čl. 3 písm. b) prováděcího rozhodnutí (EU) 2020/1350, byly dotace před 1. červencem 2021 vypláceny rovněž zaměstnancům vracejícím se do práce poté, co dočasně nevykonávali pracovní činnost, a to po dobu až šesti měsíců po jejich návratu do práce. Výše dotací vyplacených v prvním a druhém měsíci po návratu do práce by mohla činit až 100 % zaměstnancovy mzdy, ve třetím a čtvrtém měsíci 50 % a v pátém a šestém měsíci 30 %, přičemž výše vyplácené částky může v závislosti na hospodářské činnosti vykonávané zaměstnavatelem dosáhnout výše minimální mzdy, nebo dvojnásobku minimální mzdy. Od 1. července 2021 byly dotace vypláceny na

[4] TAR ze dne 18. března 2020 č. 05703, TAR ze dne 9. dubna 2020 č. 07511, TAR ze dne 11. června 2020 č. 12829, TAR ze dne 29. prosince 2020 č. 28988, TAR ze dne 9. června 2021 č. 13151, TAR ze dne 27. ledna 2022 č. 01287.

[5] TAR ze dne 11. června 2020 č. 12829, TAR ze dne 9. června 2021 No. 13151.

zaměstnance vracející se do práce poté, co dočasně nevykonávali pracovní činnost, a to po dobu až dvou měsíců po jejich návratu do práce. Dotace v prvním měsíci sestává ze 100 % platu zaměstnance, avšak nejvýše 0,9násobku minimální mzdy, ve druhém měsíci 100 % platu zaměstnance, avšak nejvýše 0,6násobku minimální mzdy. Tyto dotace lze považovat za opatření podobné režimům zkrácené pracovní doby podle nařízení (EU) 2020/672, neboť jejich cílem bylo poskytnout podporu příjmu zaměstnanců a pomoci zachovat stávající pracovní poměry.

(10) Litva splňuje podmínky pro žádost o finanční pomoc, které stanoví článek 3 nařízení (EU) 2020/672. Litva předložila Komisi příslušné důkazy, že skutečné a plánované veřejné výdaje od 1. února 2020 vzrostly o 1 264 915 309 EUR z důvodů vnitrostátních opatření přijatých s cílem řešit socioekonomické dopady rozšíření onemocnění COVID-19. To představuje náhlý a prudký nárůst, neboť rovněž souvisí s rozšířením nebo změnou stávajících vnitrostátních opatření přímo souvisejících s režimem zkrácené pracovní doby a podobnými opatřeními, které se vztahují na značnou část podniků a pracovní síly v Litvě. Litva hodlá pokrýt 144 350 000 EUR ze zvýšené částky výdajů prostřednictvím finančních prostředků Unie z rozpočtu EU a 21 505 309 EUR vlastním financováním.

(11) Komise Litvu konzultovala a ověřila náhlý a prudký nárůst skutečných a plánovaných veřejných výdajů přímo související s režimy zkrácené pracovní doby a podobnými opatřeními, jak je uvádí žádost ze dne 8. srpna 2022, v souladu s článkem 6 nařízení (EU) 2020/672.

(12) Měla by tudíž být poskytnuta finanční pomoc s cílem pomoci Litvě řešit socioekonomické dopady vážného narušení ekonomiky způsobeného rozšířením onemocnění COVID-19. Komise by měla přijmout rozhodnutí týkající se splatnosti, velikosti a uvolňování tranší a dílčích tranší v úzké spolupráci s vnitrostátními orgány.

(13) Vzhledem k tomu, že období dostupnosti uvedené v prováděcím rozhodnutí (EU) 2020/1350 uplynulo, je pro dodatečnou finanční pomoc zapotřebí nové období dostupnosti. Období dostupnosti finanční pomoci v délce 18 měsíců poskytnuté prováděcím rozhodnutím (EU) 2020/1350 by mělo být prodlouženo o 21 měsíců, a v důsledku toho by celková doba dostupnosti měla činit 39 měsíců počínaje prvním dnem po nabytí účinnosti prováděcího rozhodnutí (EU) 2020/1350.

(14) Litva a Komise by měly toto rozhodnutí zohlednit v dohodě o půjčce uvedené v čl. 8 odst. 2 nařízení (EU) 2020/672.

(15) Toto rozhodnutí by nemělo předjímat výsledek případných řízení o narušení fungování vnitřního trhu, která mohou proběhnout, a to zejména na základě článků 107 a 108 Smlouvy. Rovněž nezprošťuje členské státy povinnosti oznamovat Komisi záměry poskytnout státní podporu podle článku 108 Smlouvy.

(16) Litva by měla Komisi pravidelně informovat o provádění plánovaných veřejných výdajů, aby mohla Komise posoudit rozsah, v němž Litva tyto výdaje provedla.

(17) Při rozhodování o poskytnutí finanční pomoci byly vzaty v úvahu stávající a očekávané potřeby Litvy, jakož i žádosti o finanční pomoc podle nařízení (EU) 2020/672, které již podaly nebo plánují podat další členské státy, přičemž byly uplatněny zásady rovného zacházení, solidarity, proporcionality a transparentnosti,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Prováděcí rozhodnutí (EU) 2020/1350 se mění takto:

1) Článek 2 se mění takto:

a) odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„1. Unie poskytne Litvě půjčku v maximální výši 1 099 060 000 EUR. Půjčka má maximální průměrnou dobu splatnosti nejvýše 15 let.“;

b) odstavec 2 se nahrazuje tímto:

„2. Období dostupnosti pro finanční pomoc poskytnutou tímto rozhodnutím činí 39 měsíců počínaje prvním dnem po nabytí účinku tohoto rozhodnutí.“;

c) odstavec 4 se nahrazuje tímto:

„4. První tranše bude uvolněna v závislosti na vstupu dohody o půjčce podle čl. 8 odst. 2 nařízení (EU) 2020/672 v platnost. Veškeré další tranše se uvolňují v souladu s podmínkami uvedené dohody o půjčce nebo případně v závislosti na vstupu v platnost dodatku k této dohodě nebo pozměněné dohody o půjčce uzavřené mezi Litvou a Komisí, která nahrazuje původní dohodu o půjčce.“.

2) Článek 3 se nahrazuje tímto:

„Článek 3

Litva může financovat tato opatření:

a) dotace na mzdy zaměstnanců během období, kdy nevykonávali pracovní činnost, jak jsou uvedeny v článku 41 „zákona o zaměstnanosti č. XII-2470“ ze dne 21. června 2016, naposledy pozměněném „zákonem č. XIV-911“ ze dne 20. ledna 2022;

b) dotace na mzdy zaměstnanců po uplynutí období, kdy nevykonávali pracovní činnost, jak jsou uvedeny v článku 41 „zákona o zaměstnanosti č. XII-2470“ ze dne 21. června 2016, naposledy pozměněném „zákonem č. XIV-351“ ze dne 27. května 2021;

c) příspěvky pro osoby samostatně výdělečně činné, jak jsou uvedeny v článku 5-1 „zákona o zaměstnanosti č. XII-2470“ ze dne 21. června 2016, ve znění z roku 2020;

d) příspěvky pro osoby samostatně výdělečné činné vykonávající činnost v zemědělství, jak jsou uvedeny v článku 5-2 „zákona o zaměstnanosti č. XII-2470“ ze dne 21. června 2016, ve znění z roku 2020.“ .

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Litevské republice.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně